

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон” № 17, тел.факс 989 48 66

**ПРОВЕРКА
НА ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

А К Т

**ЗА РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНА ПРОВЕРКА
ПО ЗАПОВЕД № Ж-02-31/15.11.2013 г. НА ГЛАВНИЯ ИНСПЕКТОР**

АПЕЛАТИВЕН СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД

На основание чл. 58 от Закона за съдебната власт и на Заповед №Ж-02-31/15.11.2013 г. на главния инспектор на ИВСС във връзка с решение по протокол № 42/31.10.2013г., д.т. 16 Висшия съдебен съвет на основание чл.30, ал.1, т.18 от ЗСВ, с което е възложено на Инспектората към ВСС да извършване на проверка, извън годишната си програма на Специализиран наказателен съд и Апелативен специализиран наказателен съд

СЕ ИЗВЪРШИ ПРОВЕРКА на Апелативен специализиран наказателен съд, с обхват на проверката от 01.01.2012 г. до 31.12.2012 г. и от 01.01.2013г. до 30.06.2013г. и задачи на проверката:

- организацията по образуването, разпределението и движението на наказателните дела, както и на приключването на наказателните дела в установените срокове;

- изгубени и спрени наказателни дела;

- проверка на постановените нови оправдателни присъди от Апелативен специализиран наказателен съд;

- съдебни актове по чл. 334, т. 1 от НПК, както и по чл. 334, т. 4 от НПК;

- натовареност на съдиите и сроковете за изготвяне и обявяване на съдебните актове;

- общ контрол - извършени ревизии от Апелативен специализиран наказателен съд; предложения за изменение на бъдещи съмнение и водещи до противоречиво приложение текстове на отделни норми, както и до противоречива съдебна практика;

- деловодни книги;

- съдебна практика по влезлите в сила съдебни актове;

- форма и съдържание на постановените съдебни актове.

СРОК за извършване на проверката от 21.11.2013 г. до 22.11.2013 г.

ПРОВЕРЯВАЩИ:

ИНСПЕКТОР: Петър Раймундов

ЕКСПЕРТИ: Николета Петкова и Надежда Желева.

МЕТОД НА ПРОВЕРКАТА:

- непосредствена проверка по делата и деловодните книги;

- анализ на документация;

- индивидуални беседи и разговори;

- изискване на статистическа информация от адм. ръководител на съда.

I. Управление на съда

Специализиран наказателен съд (СПНС) и Апелативен наказателен съд (АСПНС) са създадени като структура в системата на съдилищата със ЗИД на ЗСВ (ДВ, бр.1/04.01.2011г.)

С решение на ВСС по протокол №40/01.12.2011г. за административен ръководител – председател на АСПНС е назначена Даниел Росенова.

Щатната численост на съдиите от АСпНС е определена от ВСС по протокол №7/24.02.11г., както следва: „Административен ръководител-председател” – 1 щ.бр., „Заместник на административния ръководител – заместник-председател” 1 щ.бр. и „съдия” - 9 щ.бр.. След проведен конкурс съгласно решение на ВСС по протокол №30/29.09.2011г. са заети 8 от съдийски места. След проведен конкурс по решение на ВСС по протокол №43/22.12.2011г. е назначен още един съдия, с което е запълнен първоначално утвърдения щат на съда. С решение на ВСС по протокол №12/22.03.12г. е назначен един съдия и на практика е увеличен броя на съдийския щат. С решение на ВСС по протокол №15.10.2012г. броят на съдиите в АСпНС е увеличен с 2 бройки. Със заповед на председателя на ВКС, считано от 03.12.2012г. е командирован съдия от ОС-Пазарджик на едно от незаетите съдийски места. С решение на ВСС по протокол №20/23.05.2013г. щатната численост на АСпНС е намалена с 2 незаети длъжности за „съдия”. С решение на ВСС по протокол №12/28.03.2013г. Петя Колева е назначена на длъжността „Заместник на административния ръководител – заместник-председател” на АСпНС.

Със Заповед №2/16.01.2012 г. на Председателя на АСпНС, на основание чл. 106 ал. 1 т. 1 от ЗСВ в Апелативен специализиран наказателен съд са създадени три въззивни наказателни състава:

I въззивен състав: председател: Румяна Илиева, членове: Емилия Петкова и Димчо Георгиев

II въззивен състав: председател: Красимира Костова, членове: Драгомир Кояджиков и Даниела Врачева

III въззивен състав: председател: Веселина Вълева, членове: Венелин Иванов и Нели Сигридова

С тази заповед са определени понеделник, сряда и петък за дни, в които да се провеждат съдебни заседания по наказателни частни дела в производства по чл.64 НПК и чл.65 ПНК. Съдебните заседания по въззивните наказателни дела следва да се насрочват във вторник и четвъртък, по утвърден график за календарната 2012г.

Със Заповед № 2/02.01.2013 г. на председателя на АСпНС, на основание чл. 135 ал. 1 и чл. 237 ал. 1 т. 4 от ЗСВ е изменена заповед № 2/01.01.2012 г., като са направени промени в членовете на въззивните наказателни състави:

I въззивен състав: председател: Румяна Илиева, членове: Димчо Георгиев и Красимира Костова

II въззивен състав: председател: Емилия Петкова, членове: Нели Сигридова и Драгомир Кояджиков

III въззивен състав: председател: Веселина Вълева, членове: Венелин Иванов и Даниела Врачева. Със заповедта е разпоредено насрочените ВНОХД, по които е даден ход да се разглеждат от съставите, които са ги започнали, а тези без даден ход от новосформирани състави. също така е

утвърден график за разглеждане на ВНОХД за календарната 2013г. по дати и по състави.

Със Заповед № 22/10.04.2013 г. на председателя на АСпНС, на основание чл. 135 ал. 1 и чл. 237 ал. 1 т. 1 от ЗСВ е определен IV въззивен състав с председател: Петя Колева и членове: Красимира Райчева и Георги Шопов. Разпоредено е при насрочване на делата пред АСпНС на ВНОХД IV въззивен състав да насрочва делата си по утвърдения график за 2013г. , на датите определени за I въззивен състав, след обяд от 13.30 ч.

Със Заповед № 75/01.11.2013 г. на председателя на АСпНС, на основание чл. 135 ал. 1 и чл. 237 ал. 1 т. 1 от ЗСВ е изменена заповед №22/10.04.13г. относно членовете на IV въззивен състав, а именно: председател: Даниела Росенова, членове: Петя Колева и Красимира Райчева. С тази заповед считано от 01.01.2014г. са определени вторник и четвъртък за дни, в които да се провеждат съдебни заседания по наказателни частни дела в производства по чл.64 НПК и чл.65 ПНК. Съдебните заседания по въззивните наказателни дела следва да се насрочват за понеделник, сряда и петък, по утвърден график за календарната 2014г. по дни и по състави.

Апелативният специализиран наказателен съд е създаден, за да обезпечи въззивния контрол върху актовете на Специализирания наказателен съд. Това определя спецификите на Апелативния специализиран наказателен съд, които се изразяват в това, че този съд няма гражданско отделение и други подведомствени въззивни съдилища, освен Специализирания наказателен съд. Извън тези специфични особености АСпНС е апелативен съд, с идентични функции на всички други апелативни съдилища в страната.

Ръководството и управлението на съда са в съответствие с изискванията на законите и останалите нормативни документи. Съдът се помещава в сграда с много добри условия за осъществяване на правосъдната дейност. Всички помещения отговарят на санитарно-хигиенните условия за работа и съществуване. Те са компютъризирани в обща вътрешна мрежа, чрез която се отразяват действията по наказателното съдопроизводство, както и постановените съдебни актове.

Председателят на съда полага усилия да осигурява необходимите условия за нормална работа на съдиите и на съдебните служители. По основни въпроси на организацията и осъществяването на правосъдната дейност се взема становището на съдиите.

С административните заповеди на председателя на съда се решават не само чисто административно-правни, стопански и др. организационни въпроси, но и въпроси, пряко свързани с осъществяването на правораздавателната дейност.

Специално за подобряване организацията на работа по ВНОХД и ВНЧД са издадени Заповед № 7/2013 г. и Заповед № 48/2013 г., втората от които указва сроковете за приключването, подписването и прилагането към делото на съдебния протокол, Заповед № 8/2013 г. е посветена

специално на работата на съдиите с дела, съдържащи класифицирана информация. С друга Заповед е посочен начинът за отчитане на участието на съдиите в предходни производства (преди основното) по постъпващи дела в съда, а със Заповед № 61/17.07.2012 г. е уреден (само за нуждите на съда) въпросът относно публикуването в сайта на съда на постановените съдебни актове, освен тези, които са секретни.

Всичко това означава, че председателят на съда е успял да намери подходящата форма за едно активно и трайно въздействие върху развитието на правосъдната дейност в насока, към неговото усъвършенстване и подобряване, както и да бъде в съответствие с конкретната необходимост за даден период от време.

Този факт може да бъде споделен и с други председатели на апелативни съдилища, включително и с председателя на Специализирания наказателен съд.

За решаване на определени задачи в дейността на АСПНС се използва активно и при това резултатно, Общото събрание на съдиите, особено когато е необходимо да се формира становище на съда по искане за постановяване на тълкувателно решение от ОСНК на ВКС. Поставените проблеми се докладват, изказват се мнения и становища почти от всички присъстващи, въз основа на които се взема решение на принципа на висшегласието.

Този подход е много добър в няколко насоки: Това е повод да се активира и целенасочи мисленето на съдиите по решаването на въпроси, пряко свързани с правораздавателната дейност, формираното становище по този демократичен начин не може да бъде упреknато в субективизъм, тъй като на практика съдържа в себе си една максимална представителност; и накрая вероятно е да се очаква, че така формирано, становището на съда е максимално близко до смисъла и съдържанието на тълкувания нормативен акт и с това обективно се облекчава и подобрява дейността на ВКС – ОСНК. Препоръчително е тази практика да продължи и да се популяризира и сред останалите съдилища.

На основание чл.107в вр. чл.106, ал.1, т.1 и т.6 ЗСВ съгласно заповед №77/11.11.2013г. е извършена проверка в Специализирания наказателен съд по отношение на организацията на работа на деловодствата съгласно чл.36 – чл.54 от ПАРОВАС, дейността на съдиите и системата за случайно разпределение на делата.

II. Разпределение на делата на принципа на случайния подбор съгласно чл. 9 ЗСВ.

В АСПНС от 05.03.2012г. е инсталирана Автоматизирана система за управление на делата(АСУД). В процеса на работа на съда са извършени, промени насочени към подобряване и улесняване на работата с АСУД, като отразяване на броя на обвиняемите, номерата на досъдебните производства, разследващия орган, номерата на прокурорските преписки,

обединяването на досъдебни производства. В АСУД има интегриран модул за случайно разпределение на постъпващите в АСпНС дела.

В изпълнение на чл.5 от Инструкцията за организацията и реда за използване на програмните продукти за разпределение на делата в съдилищата на случаен принцип, приета с протокол №46/2010г. от Комисия „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика” при ВСС, председателят на съда е утвърдил Вътрешни правила за случайно електронно разпределение на делата в АСпНС.

Съгласно Вътрешните правила възможност за работа с програмата за случайно електронно разпределение на делата има председателят на съда или съдия, на който това е възложена със съответна заповед на председателя. Началната информация (видове дела, докладчици, натовареност и др.) се въвежда или променя от системния администратор и лицето поддържащо програмата председателя на АСпНС. За всяко разпределено дело, екземпляр от протокола за разпределение се прилага по делото, а оригиналите на протоколите се съхраняват при председателя на съда в папки, като са подредени по дати на изготвянето им. В тези папки се съхраняват и екземпляри от заповеди за отпуск, командироване и др. документи, които се явяват основание за изключване на даден съдия от случайното разпределение на делата.

Във Вътрешните правила са посочени следните особени случаи на разпределение на делата: Отказ от направен „автоматичен” избор може да се направи поради нововъзникнали обстоятелства(определен съдия е излязъл в отпуск поради заболяване, направил си е отвод, напуснал е работата, и др.). В тези случаи делото се разпределя отново чрез програмата, при използване на функцията „не участва”, като се посочват конкретни причини за това. Прекратените дела при повторно постъпване в АСпНС се разпределят „ръчно” за определяне на същия докладчик, на състава прекратил делото, освен в случая, когато отсъства член на състава, извършил прекратяването и в случаи, когато може да бъде заменен с друг за спазване на процесуалните срокове за произнасяне на съда. През съдебната ваканция всички дела, чието разглеждане е свързано с кратки процесуални срокове се разпределят чрез програмата за случайно разпределение измежду съдиите, които са на работа съгласно утвърдения график за ползване на платен годишен отпуск. А всички останали дела постъпващи през съдебната ваканция се разпределят чрез програмата измежду всички съдии.

Предвид щата на съдиите и спецификата, че АСпНС разглежда само наказателни дела, във Вътрешните правила е посочено още едно отклонение от принципа на чл. 9 ЗСВ, а именно - при използване на системата за случайно разпределение на делата, ако по конкретно досъдебно производство повече от четирима съдии от един или повече съдебни състави са се произнасяли по мерки за неотклонение на обвиняемите по делото, при следващо постъпило такова искане, то се

разпределя при използване на функцията „не участват”, като се изключват останалите съдии от съда, за да се осигури възможност за прилагане на случайния принцип за разпределяне на делото при постъпването му. Към всеки протокол за случаен избор в производства по мерки за неотклонение е приложена справка на съставите и съдиите, които са участвали преди това в производствата по мерки за неотклонение. Констатира се, че системата определя на случаен принцип при спазване на правилата само докладчика, а останалите членове на състава в тези производства се определят от извършващият разпределението, като се изписват на ръка върху самия протокол за случаен избор. Това обстоятелство не следва да се тълкува в ущърб на председателя на съда поради следното: Съгласно чл.9 ЗСВ разпределението на делата се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение съобразно поредността на постъпването им, в рамките на отделението или колегията. В ПАРОВАС се ограничава обхватът на действие на принципа, като само съдията-докладчик следва да се определя съобразно принципа на случайния подбор (чл. 46, ал.1). ВСС с решение от 2010г. по протокол №46 е приел Инструкцията за организацията и реда за използване на програмните продукти за разпределение на делата в съдилищата на случаен принцип, от която може да се направи извод, че се говори за определяне само на съдията-докладчик по делата. Съгласно Инструкцията всеки административен ръководител е длъжен да утвърди вътрешни правила за случайно разпределение на делата, като е посочено минималното им съдържание. Административният ръководител на АСПНС е разработил и приел вътрешни правила за разпределение на делата съгласно чл.9 ЗСВ.

Практиката показва необходимостта принципът установен в чл. 9 от ЗСВ при определени обективни предпоставки да не бъде абсолютизиран. Конкретните хипотези налагат други решения в организацията на административната дейност, свързана със случайния подбор на съдии, които следва да бъдат отчитани и преодолявани от една страна от административните ръководители в резултат, на което да доведат до усъвършенстването на вътрешните правила и създаване на условия за прозрачност и контрол по отношение на спазване на принципа на чл.9 ЗСВ, както това е направено от председателя на АСПНС, а от друга и от ВСС. Но адм. ръководител не би могъл да намери техническо решение на този въпрос, като например се разработи допълнителен модул в програмата за случайно разпределение, чрез който и останалите членове от съдебния състав в производствата по мерки за неотклонение да се определят на принципа на случайния подбор, защото ВСС повече от година упорито не дава съгласие в АСПНС да се назначи системен администратор. Назначаването на съдебен служител на длъжността „системен администратор” е от съществено значение за преодоляване на

техническите и организационните затруднения, които изпитва АСпНС при цялостно си функционирането.

С оглед на обстоятелството, че производствата по мерки за неотклонение са преобладаващи в АСпНС и с оглед изключване на всяко разумно съмнение и постигане на безпристрастност ВСС трябва да осигури логистична подкрепа на председателят на АСпНС. Към настоящият момент ВСС е взел решение да се направи доработване на програмните продукти за случайно разпределение на делата Law Choice и АСУД и в тази връзка предлагаме с оглед на специфичните нужди на АСпНС да се анализира и оптимизира програмата за случайно разпределение на делата за нуждите на съда.

III. Книги и регистри, водени от деловодство на АСпНС.

В АСпНС се водят следните нормативно предвидените деловодни книги:

- Описна книга въззивни наказателни дела – води се за 2012-2013 г.
- Книга за закрити и разпоредителни заседания, наказателни дела, водена за 2012 г. и 2013 г.
- Книга за закрити и разпоредителни заседания, секретни наказателни дела (РКИ), водена за 2012 г. и 2013 г.
- Описна книга доосъдебно деловодство – за 2013 г.
- Описна книга въззивни наказателни дела – за 2013 г.
- Описна книга въззивни наказателни дела(секретни) за 2012 г. и 2013 г.
- Наръчник за секретни дела –води се за 2012 и 2013 г.
- Наръчник досъдебно производство – води се за 2012 и 2013 г.
- Срочна книга открити заседания, досъдебно производство – за 2012 г.,
- Срочна книга открити заседания, досъдебно деловодство – за 2013 г.,
- Срочна книга открити заседания, секретни дела – води се за 2012 г. и 2013 г.
- Книга за веществените доказателства - води се за 2012г. и 2013г. Първото отбелязване е от 03.09.13г. последното към момента на проверката е от 20.11.13г., приложени са и приемо-предавателните протоколи.
- Азбучник за въззивни наказателни дела за 2011 г. и за 2012 г.
- Азбучник –секретни дела, води се за 2012 и 2013 г..

Всички книги са пронумеровани, прошнуровани, подпечатани с печата на съда и подпис на председателя. По книгите не са извършвани поправки и има отбелязвания по всички графи.

IV. Образуване, движение и приключване на делата.

Постъпилите в съда дела се образуват от председателя върху щемпел, на който е изписан характера на делото, номера, датата на образуването, длъжността на лицето, образувало делото и неговия подпис. Към всяко дело е приложен екземпляр от протокола за случайно разпределение. Има и разпореждане на докладчика за насрочване на

делото (ВНОХД № 315/2013 г., което е съчетано заедно с отговора на съда по искането за доказателства).

Считаме за необходимо да посочим, че съгласно чл. 317, вр. с чл. 248-252 НПК, доколкото във въззивното производство няма специални дела, се прилагат правилата за първоинстанционното производство.

За насрочването на делата няма специални правила в глава XXI и поради това следва да се прилагат правилата на чл. 252 НПК за насрочване на делото, което не може да става с резолюция, каквито случаи има по отделни дела, а само с разпореждане. Съгласно чл. 32 НПК съдебните актове са: присъда, решение, определение и разпореждане. НПК не познава резолюцията като вид съдебен акт, тъй като тя е понятие от общата администрация и поради което е наложително използването на разпореждането. С него могат да бъдат решени и въпроси, подлежащи на обжалване, докато с резолюцията това е невъзможно. Освен това с разпореждането може да се издаде необходимата организация за успешното разглеждане на делото.

Не е правилно определението за произнасянето по доказателствата по чл. 327, ал. 1 НПК да се съчетава с насрочването на делото. Двата въпроса имат различно правно основание за решаване и не могат да се съвместяват в един акт: въпросът по доказателствата е въпрос по съществуването на делото, а въпросът за насрочване на делото е организационно-технически въпрос. По ВНОХД № 308/2013 г. и ВНОХД № 278/2013 г. има кратки, но пълни определения за насрочване на делото.

Делата се насрочват, разглеждат, решават и съдебните актове се написват в кратки срокове. Не са констатирани съществени различия от установените срокове за тези дейности.

През 2012г. са постъпили общо 275 дела, от които ВНОХД – 11 бр. и ВНЧД – 264 бр.

За периода 01.01.2013г. – 30.06.2013г. са постъпили общо 218, от които ВНОХД – 17 и ВНЧД – 201 бр. Висящите наказателни дела към 01.01.2013г. са 7 бр.

Значителен е броя на наказателните частни производства образувани по жалби и/или протести срещу мерки за неотклонение на досъдебното производство, което се дължи на повечето обвиняеми лица по едно досъдебно производство от обичайните такива по дела разглеждани от други съдилища.

В АСПНС са образувани 6 дела с висок обществен интерес.

Общия брой свършени наказателни дела от АСПНС за периода 2012г. и първото полугодие на 2013г. е 481 бр.. От тях за 2012 г. са 268 дела, за първо полугодие на 2013 г. са 213 дела.

Свършените наказателни дела по години и видове е както следва:

1. За 2012г. ВНОХД – 4 бр., ВНЧД – 264 бр.
2. За първото полугодие на 2013г. ВНОХД – 13 бр., а ВНЧД – 200бр.

Приключили с присъда: за 2012г. – няма, за първото полугодие на 2013г. – 2 бр. ВНОХД№ 237/12г. и ВНОХД№ 264/12г.

Приключили с решение: за 2012г. – 12 бр., за първото полугодие на 2013г. – 17 бр.

Приключили с определение: за 2012г. – 80 бр., за първото полугодие на 2013г. – 40 бр.

Прекратени са общо 5 дела, като от тях няма дела прекратени по давност.

В едно съдебно заседание общо са приключили 8 бр. ВНОХД, като за 2012г. са 3 бр. и за първото полугодие на 2013г. – 5 бр.

Общо за проверявания период в едно съдебно заседание са приключени 330 бр. ВНЧД, като от тях за 2012г. са 144 дела, а за първото полугодие на 2013г. са 186 дела.

До три съдебни заседания са приключени общо 12 бр. ВНОХД, от които 5 бр. са за 2012г. и 7 бр. са за първото полугодие на 2013г.

Приключили ВНОХД в повече от три съдебни заседания са общо 3 бр., от които за 2012г. – 1 дело, а за първото полугодие на 2013г. – 2 дела.

Образуваните ВНЧД по жалба и/или протест срещу разпореждане на съда за връщане на делото на ДП са общо 34, като от тях за 2012г. са 21 бр., а за първото полугодие на 2013г. – 13бр.

От образуваните и останали от предишни периоди дела до 30.06.2013г. не са приключили 12 дела, от които ВНОХД – 11бр. и ВНЧД – 1 брой.

През проверявания период в АСпНС няма спрени и изгубени дела.

Срочността на разглеждане и решаване на ВНОХД е на много добро ниво.

За проверявания период от АСпНС са потвърдени общо 7 присъди на СпНС, включително и 2 оправдателни, както следва:

ВНОХД №142/12г. АСпНС, с решение от 16.11.2012г. потвърждава присъда от 20.06.2012г. постановена по НОХД №633/12г. по описа на СпНС.

ВНОХД №115/12г. АСпНС, с решение от 27.06.2013г. потвърждава присъда от 18.02.2013г. постановена по НОХД №1710/12г. по описа на СпНС./във ВКС е образувано н.д.№1583/13г. на 12.11.2013г. е обявено за решаване/.

ВНОХД №116/12г. АСпНС, с решение от 16.04.2012г. потвърждава присъда от 05.04.2012г. постановена по НОХД №7/12г. по описа на СпНС. /във ВКС е образувано н.д.№1266/13г. на 18.11.2013г. е обявено за решаване/

ВНОХД №4/13г. АСпНС, с решение от 19.02.2013г. потвърждава присъда от 05.10.2012г. постановена по НОХД №552/12г. по описа на СпНС. /решението на АСпНС оставено в сила с решение от 09.07.13г. по н.д.№1043/13г. на ВКС/.

ВНОХД №8/13г. АСпНС, с решение от 05.02.2013г. потвърждава присъда от 20.11.2012г. постановена по НОХД №1103/12г. по описа на СпНС. /във ВКС е образувано н.д.№688/13г. на 25.04.2013г. е обявено за решаване/

Потвърдените оправдателни присъди от АСпНС са:

ВНОХД №185/2012г. АСпНС, с решение от 15.11.2012г. потвърждава присъда от 31.05.2012г. постановена по НОХД №229/12г. по описа на СпНС. /решението на АСпНС оставено в сила с решение от 16.09.13г. по н.д.№764/13г. на ВКС/.

ВНОХД №243/2012г. АСпНС, с решение от 12.04.2013г. потвърждава присъда от 31.08.2012г. постановена по НОХД №329/12г. по описа на СпНС. /С решение от 28.10.13г. по н.д.№1264/13г. на ВКС се отменя решение от 12.04.13г. по ВНОХД№243/13г. на АСпНС и потвърдената с него присъда от 31.08.12г. по НОХД№329/12г. на СпНС и делото се връща на първоинстанционния съд за ново разглеждане от друг състав от стадия на подготвителните действия за разглеждане на делото в съдебно заседание/.

Потвърдени определения на първа инстанция, с които е прекратено наказателното производство от прокурора: общо 1, за 2012г. – няма, за първото полугодие на 2013г – 1бр. ВНЧД №713/13г.

Няма отменени осъдителни присъди с оправдаване на подсъдимия изцяло, т.е. ако е явно необоснована първата присъда без връщане на делото за ново разглеждане, или ако наказателното производство е прекратено от въззивната инстанция

Отменените присъди с връщане на делото за ново разглеждане на съда или прокурора са общо 5, както следва:

ВНОХД №230/12г. С решение от 04.02.2013г. АСпНС отменя присъда от 25.09.2012г. по НОХД№23/2012г. и връща делото за ново разглеждане от друг състав на СпНС

ВНОХД №258/12г. С решение от 01.04.2013г. АСпНС отменя присъда от 19.10.2012г. по НОХД№710/2012г. и връща делото за ново разглеждане от друг състав на СпНС

ВНОХД № 87/13г. С решение от 25.06.2013г. АСпНС отменя присъда от 19.02.2012г. по НОХД№1202/2012г.;; прекратява съдебното производство и връща делото на СП от фаза на ДП за отстраняване на допуснатите съществени процесуални нарушения.

ВНОХД № 51/13г. С решение от 14.06.2013г. АСпНС отменя присъда от 10.12.2012г. по НОХД№1491/2012г. и връща делото за ново разглеждане от друг състав на СпНС

ВНОХД № 20/13г. С решение от 14.03.2013г. АСпНС отменя присъда от 24.10.2012г. по НОХД№33/2012г. и връща делото на СП от фаза на ДП за отстраняване на допуснатите съществени процесуални нарушения.

V. Натовареност на съдиите от АСпНС.

От разгледаните общо 275 дела за 2012г., средната натовареност по щат на съдия е по 1,64 дела. Броят на свършените дела е 268, което възлиза на 1,60 броя дела месечно на съдия. Действителната натовареност общо на съдия спрямо разгледаните дела е 2,70 броя, а към свършените 2,63броя.

От разгледаните общо 225 дела за първото полугодие на 2013г., средната натовареност по щат на съдия е по 3,13 дела. Броят на свършените дела е 213, което възлиза на 2,96 броя дела месечно на съдия. Действителната натовареност общо на съдия спрямо разгледаните дела е 3,82 броя, а към свършените 3,61 броя.

За проверявания период броят на съдебните заседания месечно е 22, а броя на разглеждани в едно съдебно заседание (усреднено) е ВНОХД – 2 бр. ; ВНЧД – 3 бр.

VI. Резултати от касационна проверка на върнатите дела (обжалвани и протестиращи въззивни производства) към момента на проверката.

Потвърдени дела са: ВНОХД№ 4/13г. ВНОХД № 40/12г.; ВНОХД № 65/12г.; ВНОХД № 185/12г. и ВНОХД №237/12г.

Едно дело е отменено и върнато за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд от стадия на разпоредителното заседание – ВНОХД №243/2012г. С решение от 12.04.2013г. АСпНС потвърждава присъда от 31.08.2012г. постановена по НОХД №329/12г. по описа на СпНС. С решение от 28.10.13г. по н.д.№1264/13г. на ВКС е прието, че по делото са допуснати съществени процесуални нарушения и такива по приложението на материалния закон, в резултат на което се отменя решение от 12.04.13г. по ВНОХД№243/13г. на АСпНС и потвърдената с него присъда от 31.08.12г. по НОХД№329/12г. на СпНС и делото се връща на първоинстанционния съд за ново разглеждане от друг състав от стадия на подготвителните действия за разглеждане на делото в съдебно заседание.

VII. По изписването на съдебните актове

Общата оценка е, че съдебните актове отговарят на законовите изисквания за форма и съдържание. На практика са достатъчно ясни, пълни и по принцип юридически и граматически правилни. Констатира се различни практики по конкретното изписване на въззивните съдебни актове, което има за резултат изписване на ненужно голям обем от страници под страха да не се пропусне нещо съществено и ВКС да не отправи упрек към мотивите като непълни или незаконосъобразни. Веднага следва да се посочи, че обемът на мотивите няма съществена връзка с тяхната пълнота, изчерпателност и законосъобразност.

Напълно възможно е при прекомерно обемни мотиви да бъде отменен съдебен акт, ако е допуснато или не е констатирано съществено

процесуално нарушение в досъдебното производство или в първоинстанционния съд.

Добри са мотивите по ВНОХД № 258/2012 г., ВНОХД № 20/2013 г. и ВНОХД № 8/2013 г. и др. По ВНОХД № 116/2012 г. по жалба на един от подсъдимите с три довода са изписани 15 страници мотиви, което е прекомерно. По ВНОХД № 4/2013 г. решението, с което се потвърждава присъдата съдържа 25 страници, което е също прекомерно. Делото е с трима подсъдими, с по две обвинения, има три подадени жалби, с два повтарящи се основни довода за необоснованост и незаконосъобразност.

По ВНОХД № 8/2013 г. присъдата на първата инстанция не се възпроизвежда в минало време, а буквално се преписва, чрез което се създава затруднение да се разбере кой е решаващият съд по същество и кой е контролиращият по реда на въззивното производство. Цялото решение е 13 страници, от които 7 страници е буквално преписана присъдата, вместо тя да се възпроизведе в основните ѝ елементи, съставляващи предмета на обжалване, а не абсолютно цялото ѝ съдържание, включително за разноските и веществените доказателства.

По правило обемът на въззивния съдебен акт надминава винаги значително, а в определени случаи и не колкократно обема на първоинстанционния съдебен акт, а би следвало да бъде обратното, тъй като преобладаващо въззивната инстанция осъществява предимно контролната си функция и в много редки случаи осъществява пълна заместваща компетентност (при постановяване на нова присъда).

Конкретната форма и съдържание на въззивния акт зависи от резултатите след осъществената контролна функция на въззивния състав, както и от направените оплаквания в жалбата. Те, обаче, предвид служебното задължение на въззивната инстанция за цялостна служебна проверка на присъдата, нямат определящо значение.

Мотивите на въззивния съдебен акт трябва да започнат с кратки възпроизвеждания на присъдата на първоинстанционния съд, в онези части, които са предмет на обжалване или протестиране. След това се посочват основните доводи и възражения в жалбата или протеста.

Възпроизвеждат се не изцяло, а само относимите мотиви на първата инстанция към обжалваната присъда. Описани са само тези мотиви, които съдържат обстоятелствата, включени в задължителния предмет на доказване по чл. 102 НПК, с оглед спецификата на престъплението, за което е повдигнато обвинение. Въззивната инстанция може да приеме своя фактическа обосновка само когато не се съгласява частично или изцяло с първата инстанция, което е нова присъда.

Посочват се доказателствата и доказателствените средства, въз основа на които съдът е приел посочените фактически обстоятелства.

Прави се констатация дали са изяснени напълно всички обстоятелства от предмета на доказване (дали доказателствата са пълни) и

дали приетите за установени фактически положения се подкрепят от доказателствата (дали присъдата е обоснована).

Прави се констатация дали при събирането и проверката на доказателствата и при осъществяването на досъдебното производство и първоинстанционното съдебно производство са спазени правилата на процесуалния закон.

Успоредно с посочените по-горе констатации се дава мотивиран отговор на доводите и възраженията в жалбата или протеста.

След констатациите за пълнота на доказателствения материал, обоснованост на фактическите изводи на съда и процесуална издържаност на наказателното производство пред въззивната инстанция, следва да се даде ясен отговор дали материалния закон е приложен правилно, в неговата специална и обща част.

При положителност и на тази констатация се прави преценка на справедливостта на наказанието по вид, размер и начин на изтърпяване чрез материалните критерии по чл. 35, ал. 3, чл. 36 и чл. 66 НК.

Ако има предявен и уважен граждански иск, въззивният съд се произнася по основателността и размера на уважената част от иска, с оглед чл. 52 ЗЗД.

Тази схема може да се спазва по всички наказателни дела от общ характер, независимо от направените доводи и възражения, тъй като въззивният съд е длъжен да провери служебно изцяло правилността на обжалваната присъда.

Други констатации

По някои дела (ВНЧД № 181/2013 г., ВНЧД № 246/2013 г., ВНЧД № 283/2013 г. и др.) се използва думата „съпричастност” като форма на позитивно или негативно отношение като дейност на даден подсъдим спрямо повдигнатото обвинение. Считаю, че думата „съпричастен” не е юридически, а общожитейски термин, който има преди всичко чисто морално изражение, доколкото се споделя или се изразява съчувствие към съдбата на някого. Наказателният кодекс е въвел съвсем ясни и конкретни форми на участие в задружните форми на престъпна дейност – извършителство, подбудителство, помагачество и тези форми на съучастие по никакъв начин не съставляват съпричастност или несъпричастност към общата престъпна дейност.

Там, където законодателят е въвел ясни юридически термини те следва да бъдат използвани в съдебните актове приоритетно, защото са дефинирани, доколкото изрази с общожитейско значение могат да имат най-различно друго тълкуване от това, което мислим, че влагаме в тях.

По ВНЧД № 226/2012 г., на основание чл. 24 НК е увеличено общото наказание, наложено на подсъдимия, за да се достигне до един размер, който е фактически изтърпян изцяло. В случая размерът на наказанието, определен от първата инстанция е увеличен поради „допуснатата” явна несправедливост на наказанието по размер (като преценка, което е

абсурдно), а фактически се легализира едно надлежаване на наложеното наказание на подсъдимия, т.е. нарушението се заличава със съдебен акт и то за сметка на подсъдимия. Случаят не е нито законосъобразен, нито морален и не е препоръчително да се допуска повече в практиката на съда.

По ВНОХД № 142/2012г. въззивният съд е бил снисходителен, като е потвърдил постановеното условно осъждане от първоинстанционния съд за незаконно притежаване на голямо количество огнестрелни оръжия и боеприпаси (13 бр. пистолети и пушки, заедно с 2011 единици годни боеприпаси).

ИЗВОДИ:

1. Ръководството и управлението на съда като дейност е в съответствие с изискванията на законите и останалите нормативни документи.

2. Общото събрание на съдиите се използва за решаване на определени задачи от дейността на съда, особено добре това се прилага при формиране на становище на съда по искане за постановяване на тълкувателно решение от ВКС, ОСНК.

3. Между административното ръководство на АСпНС и СпНС съществува добра информационна връзка с възможност за права и обратна информация по основните въпроси на правораздавателната дейност и администриране на правосъдието.

4. АСпНС извършва редовни проверки на цялостната съдебна дейност на СпНС, което има стимулиращ ефект. Би било полезно тези проверки да продължат.

5. Разпределението на делата по докладчици се осъществява на основание чл. 9 ЗСВ на принципа на случайния подбор, с известни незначителни отклонения с оглед спецификата на съда.

6. Всички видове дейности, осъществявани от СпНС се регистрират на електронен и хартиен носител, като използваните форми отразяват адекватно регистрирането, развитието, решаването и отчитането на съответната дейност или въпроси.

7. Деловодните книги са в добро състояние и се водят съгласно изискванията на нормативните документи.

8. Делата се образуват и насрочват в съответствие с изискванията на закона.

9. Делата се разглеждат, решават и приключват в сравнително кратки срокове, а мотивите към съдебните актове се изготвят преобладаващо в предвидените от закона срокове.

10. Средната месечна натовареност на съдиите не е голяма, но обективно тя не е функция от дейността на съда.

11. Качеството на осъществения последващ въззивен съдебен контрол върху първоинстанционната дейност на Специализирания

наказателен съд е сравнително добро. Има известни отклонения по приложението на чл.35, ал.3 вр. чл.66, ал.1 НК и чл.24 НК, които не са тежки и могат да се преодолеят при стриктно спазване изискванията на закона и установената съдебна практика по тези въпроси.

12. Общата оценка за цялостната дейност на съда е добра, а по определени показатели е много добра.

ПРЕПОРЪКИ:

Да се запазят и утвърдят добрите постижения в досегашната дейност на съда и да се вземат мерки за отстраняване на констатираните несъответствия със закона.

Актът да се изпрати на председателя на АСпНС, с препоръка да бъде разгледан на общо събрание на АСпНС, за което да се уведоми ИВСС.

Председателят на АСпНС и всеки съдия от същия съд могат да направят писмени възражения по констатациите в Акта, ако имат такива, в седмодневен срок пред главния инспектор на ИВСС.

ПЕТЪР РАЙМУНДОВ